

Леся Халецька
Кандидат історичних наук
м. Київ

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ У ФРАНЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ВЕБ-САЙТУ JOCONDE

Розглядається створення та функціонування веб-сайту Joconde – порталу колекцій французьких музеїв в контексті проблеми інформатизації музейних колекцій.

***Ключові слова:** інформатизація музейних колекцій, оцифровка музейних експонатів, поширення електронних колекцій, інформатизація інвентаризації, музеї Франції, Joconde.*

На сьогодні актуальною проблемою України є недостатнє використання її значного історико-культурного потенціалу. За офіційними даними із загальної кількості більше ніж 12 млн. нерухомих пам'яток історії та культури через недостатність експозиційних площ представлено лише 12% предметів основного фонду [1]. Вирішити проблему забезпечення доступу широкій аудиторії до якомога більшої кількості предметів історії та культури можна зокрема за рахунок інформатизації музейної справи, створення та поширення електронних колекцій музеїв.

Слід наголосити на багатоаспектності явища інформатизації музейних колекцій. Оцифровка музейних експонатів та забезпечення до них доступу через представлення в мережі Інтернет вирішує не лише проблему охоплення широкої глядацької аудиторії. Йдеться про створення нової комунікативної парадигми. З цього приводу слушною є думка дослідниці Л.А. Нургалєєвої, що «сєнс будь-якого мережевого проекту, зокрема і проекту музейної культури, не в консервуванні джерел історичної інформації, їх вивченні чи презентації, а в комунікації. Комунікаційна компонента музейної діяльності в мережевому

середовищі набуває домінуючого значення. Віртуальний музей – не пам'ятник, а комунікаційне вогнище, яке забезпечує відкритий доступ кожній людині до нових територій знання, досвіду і вираження» [2, с. 107].

Електронне поширення колекцій музеїв має відповідати новим викликам, серед яких якість та валоризація змісту, забезпечення авторських прав, відповідність вимогам та очікуванням глядацької аудиторії, забезпеченість електронними засобами для підтримки наукових і технічних програм музеїв тощо.

Відповіддю цим викликам є створення та функціонування сайту Joconde [3] – порталу колекцій французьких музеїв, який має сприяти вирішенню двоєдиного завдання: 1) розширення доступу до музейних колекцій для всіх категорій відвідувачів; 2) об'єднати та сприяти розвитку професійної практики музейних працівників.

Joconde – це результат постійного партнерства між бюро цифрового поширення колекцій Служби музеїв Франції та музеями-учасниками. Метою проекту визначена оцифровка колекцій, які знаходяться в музеях-партнерах, та поширення електронних колекцій.

Створення різноманітних спеціалізованих баз даних (живопису, єгипетських старожитностей, скульптур тощо) було розпочате Міністерством культури у 1975 – 1979 рр. У 1989 р. дирекція музеїв Франції починає запуск трьох центральних баз даних: Carrare, Estampes та Joconde. У червні 1992 р. Joconde була запущена в мережі Інтернет і з цього часу безкоштовно поширює свою інформацію серед Інтернет-користувачів [4].

Кількість учасників проекту складно визначити точно. На сайті представлені 364 музеї-учасники проекту.

Сайт містить наступні розділи: *«Каталог»*, *«Експерсії»*, *«Професійний простір»*, *«Музеї онлайн»*, *«Новини»*, *«Контакти»*.

Каталог об'єднує більше ніж 500 000 описів об'єктів різної природи (археологічних, мистецьких, етнологічних, історичних, наукових, технічних

тощо), які розташовані відповідно до тематики, а також віртуальні експозиції, зображення.

«Професійний простір» пропонує чисельні *картки порад*, присвячені інформатизації та оцифровці колекцій. Ці методологічні ресурси постійно збагачуються, надають технічну допомогу та поради у відповідності до регламентації та методів роботи з документами. Зокрема, подаються відомості (адміністративна та юридична документальна база, методологія, документальні джерела) стосовно інформатизації інвентаризації, перевірки цілісності колекцій, інформатизації колекцій, оцифровки зображень, управління базою даних, призначеною для управління колекціями, подається науковий термінологічний словник-довідник тощо. У кожній рубриці можна знайти запитання/відповіді, які викликають найбільше зацікавлення.

Рубрика «Музеї онлайн» пропонує відбір світових музейних електронних ресурсів (баз даних, віртуальних експозицій, відомих сайтів).

Рубрика «Новини» та сторінка «*A la Une*» надають відомості про нові ресурси сайту та його професійного простору.

На сайті представлений блог Joconde, який має на меті сприяння обміну досвідом, думками між професійними музеєзнавцями та бути трибуною французьких музеїв з проблем оцифровки колекцій, інформатизації створення інвентарних реєстрів тощо.

Представлена на Інтернет-сайті Joconde 28 січня 2013 р. статистика консультацій з матеріалами сайту за 2012 р. засвідчила, що каталог музейних колекцій Франції отримав більше ніж 1096 000 візитів, які об'єднали в собі 62 млн. досліджень, консультації з 7,7 млн. зображень і ознайомлення з більше ніж 1 млн. сторінок [5].

Таким чином, веб-сайт Joconde є прикладом організації інтегрованого інформаційно-комунікаційного простору, покликаного задовольнити як професійні потреби музеєзнавців, так і різноманітні інтереси та запити громадськості.

Джерела та література

1. Іванюта І.В., Шпарага Т.І. Організація музейної справи у Франції та її досвід для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://geopolitika.crimea.edu/arhiv/2014/tom10-v-2/0100ivanyuta.pdf>. – Заголовок з екрана.
2. Нургалеєва Л.А. Виртуальний музей: нова комунікаційна модель / Л.А. Нургалеєва // Музей і сучасні технології. Матеріали Всеросійських наукових конференцій. Томск, 20-23 травня 2003 г., 20-24 вересня 2004 г., 19-22 листопада 2005 г. – Томск: Вид-во Томського ун-та, 2006. – С. 103-110.
3. Joconde. Portail des collections des musées de France [Ressource électronique]. – Régime d'accès : <http://www.culture.gouv.fr/documentation/joconde/fr/pres.htm>. – Écran titre.
4. Chronologie de la base et du site Joconde [Ressource électronique]. – Régime d'accès : <http://www.culture.gouv.fr/documentation/joconde/fr/apropos/chronologie-joconde.htm>. – Écran titre.
5. Pengloan G. Le point sur la base de données Joconde [Ressource électronique]. – Régime d'accès : <https://aquarelleromantique.wordpress.com/2013/03/15/le-point-sur-la-base-de-donnees-joconde/comment-page-1/>. – Écran titre.